

Descriere:

Invenția se referă la un soi de tutun (*Nicotiana tabacum* L.), omologat sub denumirea Burley 320, obținut prin alegere individuală din populația hibridă prin încrucișarea soiurilor (Burley 21 x Ostrolist 450 II) x Orgaz.

Soiul se caracterizează prin calitatea înaltă a materiei prime, destinată pentru producerea produselor fumate, cultivat în raioanele de Nord ale Republicii Moldova.

Avantajul soiului nou Burley 320 față de hibridul iugoslav steril Culinec și soiul american Burley 21 omologate, în prealabil, constă în aceea că el este mai productiv, mai rezistent la boli.

Hibridul steril iugoslav Culinec se caracterizează prin aceea că perioada de la plantare până la înflorirea totală alcătuiește 89 de zile. Plantele au forma ovală, cu frunze sesile. Limbul frunzei este de forma ovală-lată, de culoare verde-deschisă. Numărul de frunze este de 23, lungimea frunzelor la etajul mijlociu - 55 cm, lățimea - 35 cm. Recolta medie a frunzelor uscate este de 25 q/ha. Randamentul materiei prime a soiurilor superioare este de 18,7 q/ha ori 91,1%. Conținutul nicotinei în frunze uscate alcătuiește 2,7%, a proteinelor - 10%. Materialitatea frunzelor este de 50,2 g/m². Culoarea frunzelor uscate este cafenie (ciocolată). Datorită prețului înalt al materialului semincier importat de peste hotare nu este avantajos de a cultiva acest hibrid în republică. În plus, hibridul este steril și nu este posibil de a reproduce semințele.

Soiul Burey 21 este scund, cu o recoltă medie la hectar.

Perioada de la plantare până la înflorirea totală alcătuiește 87 de zile. Plantele acestui soi au forma elipsoidală, înălțimea de 140-150 cm, în mediu câte 18-20 de frunze, așezate des pe tulpină. Frunzele sesile, limbul oval-lat, lungimea frunzelor de 40 cm, lățimea - 25 cm. Culoarea frunzelor este verde-deschisă. Recolta frunzelor uscate alcătuiește 22 q/ha. Randamentul calităților marfare este de 80%. Conținutul nicotinei constituie 2,1%, iar a proteinelor - 8%. Materialitatea frunzelor uscate este de 48,0 g/m². Dezavantajul acestui soi constă în aceea că este mai puțin productiv, mai sensibil la boli și materia primă este de calitate mai joasă.

Sarcina invenției constă în obținerea unui soi cu o calitate înaltă a materiei prime, cu o productivitate înaltă, cu o rezistență către putregaiul negru al rădăcinii și al tulpinii în perioada de creștere a răsadului și cu o rezistență complexă la boala petelor bronzate, Y-viroza cartofului, mozaicul tutunului în perioada de vegetație.

Conform invenției, soiul Burley 320 înlătură dezavantajul prezentat mai sus și se diferențiază prin aceea că plantele sunt de talie înaltă, până la înălțimea de 180 cm (fără inflorescență), frunzele mari de culoare verde-deschisă; lungimea lor la etajul mijlociu este de 57-60 cm, lățimea - 36-40 cm. Perioada de la plantare până la înflorirea totală este ca la prototip de 85-87 de zile. În comparație cu prototipul noul soi este mai productiv și-l depășește cu 5,7 q/ha; materia primă este de calitate superioară. Randamentul materiei prime a soiurilor marfare alcătuiește 85% (la prototip 80%). Conținutul nicotinei constituie 1,6%, a proteinelor - 10% (la prototip corespunzător 2,1% și 8%).

În perioada de creștere a răsadului soiul Burley 320 a manifestat rezistență la putregaiul negru al rădăcinii și tulpinii, iar prototipul este puțin sensibil la putregaiul negru al rădăcinii.

Pe câmpul infectat artificial el este mai rezistent la mozaicul tutunului și boala petelor bronzate, prototipul este mai slab sensibil.

În perioada de creștere a răsadului și de vegetație (de câmp) soiul Burley 320 a manifestat o rezistență către bolile bacteriene ale tutunului. S-au observat afectări de focul sălbatic pe frunzele de jos la soiul Burley 320, iar prototipul a fost afectat până la 4,5%.

Conform invenției, figurile 1 și 2 reprezintă indicii morfologici ai soiului nou:

fig. 1 reprezintă planta de tutun a soiului Burley 320 în întregime;

fig. 2 reprezintă frunza plantei soiului Burley 320.

Soiul Burley 320 este obținut prin alegere individuală din populația hibridă prin încercarea soiurilor (Burley 21 x Ostrolist 450 II) x Orgaz.

Plantele sunt de forma ovală cu frunze suberecte-atârinate și inflorescența laxă, înălțimea plantelor fiind de 180 cm (fără inflorescență). Frunzele sunt sesile, de forma ovală-cordată, mășcate, cu vârful rotund-acuminat. Suprafața limbului este puțin ondulată, țesut subțire elastic, în faza de maturizare frunzele se coc uniform, obținând culoarea verde-deschisă. Numărul de frunze utile din punct de vedere tehnic este de 22-24; lungimea lor la etajul mijlociu de 57-60 cm, lățimea - 36-40 cm.

Soiul Burley 320 după perioada de vegetație este semiprecoce. Perioada de vegetație, în dependență de condițiile climaterice ale anului, variază de la 75-80 de zile de la plantare până la începutul înfloririi și 85-87 de zile până la înflorirea totală. Primele frunze se maturizează peste 58-60 de zile, ultima recoltare se efectuează peste 110-115 zile după plantare.

Materialitatea frunzelor alcătuiește 49 g/m². Grosimea frunzei uscate - 3,15 mm. Conținutul de nicotină constituie 1-1,6%, de proteine - 10%.

În perioada de creștere a răsadului soiul Burley 320 a manifestat rezistență la putregaiul negru al rădăcinii (*Thielaviopsis basicola*) și tulpinii (*Fusarium* sp.).

Pe câmpul infectat artificial soiul Burley 320 posedă o rezistență complexă la mozaicul tutunului (*Nicotiana virus*, 1), boala petelor bronzate (*Lycopersicum virus*, 2), sensibil la Y-viroza cartofului (*Solanum virus*, 2).

În perioadele de creștere a răsadului și vegetație (de câmp) soiul Burley 320 a manifestat o rezistență la bolile bacteriene ale tutunului (*Pseudomonas tabacum*).

Soiul are o capacitate de producție foarte bună, asigurând recolta medie de 27,7 q/ha, maximă - 30,0 q/ha. Randamentul calităților marfare constituie 85%. Materia primă este de calitate superioară, de culoare cafenie, cu aromă înaltă și consistența medie. Punctajul de degustare (după gust și aromă) alcătuiește 36,6.

Calitatea materiei prime depinde de tipul solului și condițiile de cultivare. Pentru obținerea materiei prime de bună calitate sunt potrivite cernoziomurile cu conținut bogat de humus, iar premărgătorii cei mai buni - culturile cerealiere.

La cultivarea acestui soi este necesar de ținut cont de următoarele particularități:

- norma de însămânțare - 0,1 g/m² pe suprafață de sere;
- termenul optim de sădire- decada înaltă a lunii mai;
- schema optimă de sădire - 100-110 x 35-40 cm;
- îngrășămintele minerale din contul N₉₀P₉₀K₉₀ kg/ha;
- receptiv la irigare; se efectuează 2-3 irigări cu norma de 200-400 m³/ha.

Un proces foarte important este mușuroirea plantelor, care se efectuează la începutul perioadei de creștere intensivă.

Recoltarea se face în 4-5 reprize.

Frunzele se usucă la umbră în instalații speciale.

Soiul Burley 320 prezintă următoarele avantaje:

- coacere mijlocie;
- recoltă înaltă;
- rezistent la boli în perioada de creștere a răsadului și în câmp;
- materie primă de calitate înaltă.